

گفتوگوي نءكادي مي

• **يءكءم: ءءكنيكي بير كردنءوءءي رءخنءءرانه:**

• **1- چون بير بكةءيءوءء؟ چون گفتوگو كه مين؟**

بير كردنءوء له كه سءئكءوءه بو كه سءئكءءى تر جياوازه به پءى چالاكى هزر يه كانى.

بير كردنءوء كار اما ييه كى مرؤببه ده كرى به راهننان په رءى بءى.

2- ءؤره كانى فءربوون Learning process

- مامؤسءا چه قى فءر كردن بى به يهك ئاراسءه

- قوئابى چه قى فءر كردن بى به ءوو ئاراسءه

3- كار اما ييه كانى بير كردنءوءه thinking skills

ا. كار اما يى بير كردنءوءه بى بنه رءى lower order thinking skills

- بير هاءنءوءه remember

- ءيگه يءشنء understanding

- ءييه ءيى كردن Applying

ب. كار اما يى بير كردنءوءه بالا Higher order thinking skills

- شروءه كردن Analyzing

- هءلسه نگانءن Evaluation

- بونءاءنءان Creating

- بير كردنءوءه رهخنه ءرانه Critical thinking

4- بير كردنءوءه رهخنه ءرانه:

ءوانسءءي كه بو برياردان له سهر بابءهءكان و ءيگه يءشنء و هءلسه نگانءنءنءان به پءى چه نء

پءوره يكى ءيار يءراو له رءيگائى ءيبينى كردن و ئاراسءه كردنى پرسياره و

به راورء كردن پءشكنيى ئارءؤ مينءهءكان نءءءامه لؤءيكييهءكان.

مہہست له بیرکردنہوہی رخنہگرانہ قولبونہوہ و تیرامانہ له را بؤچوونیک یان چہند را بؤچوونیک بہمہہستی وردبونہوہ و بہدواداچوون لہسہر بؤچوونہکہ و کؤکردنہوہی بہلگہ و پاساوہکان (نارگیومینت) بہشیوہیہکی بابہتیانہ و بیلاہیانہ ،پاشان بریاردان لہبارہیانہون ئہویش بہ پشت بہستن بہچہند پیوہریکی دیاریکراو دہبی۔

راوبؤچوونیش دہشی: بابہتیک ،ہہوالیک، چیرؤکیک، بانگہشہیہک، یان رووداویک بی۔

(باشترین راہینانیش لہسہر بیرکردنہوہی رخنہگرانہ جیاکردنہوہی راستی له راوبؤچوون ہ، ہہروہا زانیاری پیوہست له زانیاری ناپیوہست)۔

۵- راستی و راوبؤچوون fact& opinion

راستی: چہمکی راستی ناماژہیہ بؤ شتیک کہ دہتوانری بسہلمیندري یان گوزارشتہ له واقیعیکی کہ ہہمووان کؤک بن لہسہری ،دہکری بہسہرنجدان و تیرامان لینی پیبیکہین و دلنیابین له وردی و دروستیہکہی۔

بؤنمونہ: ئو لہژیر پلہی سفر دہہستری

ژمارہ ۹ گہورہترہ لہژمارہ ۸

راوبؤچوون: دہربرینی کہ گوزارشت له تیروانینی کہسیک دہکا یان گوزارشتہ له تیگہیشتن یان بیروباوہر، یان ہہستی کہسیکہ کہ دہکری باوہری پی بہینین و لہگہلیدا ہاورا بین یان ہاورا نہبین و لہدزی بین۔

بؤ نمونہ: زمانی ٹینگلیزی لہزمانی عہری ئاسانترہ

زستان له ہاوین خوشترہ

ئیوہش دہتوانن چہند نمونہیہکی دیکہ بہیننہوہ بؤ بہہیزکردنی توانستی جیاکردنہوہی راستی له راوبؤچوون۔

۶- گفتوگؤکردن بہلگہ دروستکردن Debating & Argumentation

دیبهیت: بریتیه له گفتوگو کر دنیکی فهرمی دهر باره ی بابته دیاریکراو له بهیهک گهشتنی ئاشکرا دا له نیوان دوو لایهن ناهاورادا.

ئارگیومینتیشن: پروسه ی پیکهینانی هوکارهکان له دروستکردنی بهلگه دا بو پشتر استکردنهوه ی راو بوچوون کان، ههروهها پوختکردنی ئهجامهکانه به ئامانجی باوهر پیکهینان قهناعت کردن ی بهرامبهر.

«پیکهاتهکانی بهلگه دروستکردن» Components of an Argument

-ئارگیومینت دهبی ۳ پیکهاته لهخو بگریت:

۱- ئهوبوچونه ی که دیبهیتکه ره که به جهماوه ری دهگهینه ی Statement possible truth

واته دهبی وا رابیین که لهکاتی دیبهیتکردندا بهو ئهجامگیریه دست پی بکهین که پی گهیشتووین بو نمونه، جگهره کیشان زیان ی کهمتره له نیرگهله کیشان.

۲- پالپشتیکردنی بوچوونه کهت Supporting your statement

گرنگه وارابیین کاتی بوچوونیک دهخهینه روو توانای پشتیوانی کردنی ئهو بوچونه مان ههبی به پشتر استکردنهوه ی زانستی نهک بیروباوهر (ئاماژهدان به توئیزینهوه، راپرسی، داتای کوکراوه).

بونمونه: بهپی توئیزینهوه ی ریکخراوی تهنروستی جیهانی WHO کیشانی نیرگهلهیهک = کیشانی ۱۰۰ جگهره

3- بایهخی ئهه بوچوونه لای جهماوهر:

بهخستنهروی بایهخی بوچوونه کهت، ئهوه بهجهماوهر دهگهینه ی بوچی ئهه بابته لای ئهوان جیی بایهخ بی.

۷- ههنگاو هکانی بیرکردنهوهی رهخنهگرانه:

- ۱- کوکردنهوهی زانیاری و بهلگه ی پهیوهست به بابتهکهوه
- ۲- خستنهرووی راوبوچونه جیاوازهکان
- ۳- تاوتویکردنی راوبوچوونهکان و پشکنینیان بو دانیابوون له دروستی و نادروستیان.
- ۴- جیاکردنهوهی خالی بههیزو لاوازی راوبوچوونهکان
- ۵- ههلسهنگاندنی ههس راوبوچوونیک بهشیوازیکی بابتهبیانه
- ۶- پیشکهشکردنی ئارگیومینت لهسهس دروستی راوبوچوونهکان

۸- تاییهتییهکانی بیرکردنهوهی رهخنهگرانه:

کەسی بیرکەرەوهی رهخنهگرانه چند خهسلەت و تاییهتمه‌ندییهکی ههیه له‌وانه:

- ۱- بایه‌خدانی تاییهت به بابتهکه، کهسیک که خاوهنی بیرکردنهوهی رهخنهگرانه بی بیرکردنهوه کانی تیکهل بههه‌موو بابتهتیکی ناکا، خوی لههه‌موو بابتهتیکی هه‌لناقور تینی، واته قسه لهبابهتیکیهوه ناکا که زانیاری پیویست و ئهوتوی لهباریهوه نه‌بی.
- ۲- ئه‌وراستیهی لا ئاشکرایه، کههه‌ندی ئه‌نجام رهنگه راست بن و هه‌ندی ئه‌نجامیش به‌دنیاییهوه راستن.
- ۳- ده‌زانی چ کاتیک پیویستی به زانیاری زیاتره لهبارهی بابتهتیکی دیاریکراو دا.
- ۴- ده‌زانی مروفه‌کان تیگه‌شنتی جیاوازیان ههیه لهیه‌کتری بو بابتهتیکی دیاریکراو.
- ۵- لههه‌موو بابتهتیکی نالوژیکی و ناروون ده‌پرسی و ده‌کوئینه‌وه.
- ۶- جیاوازی ده‌کا له‌نیوان بیرکردنهوهی سوزگه‌رایه و بیرکردنهوهی لوژیکیانه.
- ۷- پشت بهسه‌رچاوه ی زانستی باوه‌رپیکراو ده‌به‌ستی و ئاماژه‌یان پیده‌کا.
- ۸- بههه‌مان ئه‌ندازه بایه‌خ و گرنگی بههه‌موو ره‌هه‌ند کانی بابتهکه ده‌دا.
- ۹- به‌رده‌وام لهسه‌ر خالی سه‌ره‌کی و کرۆکی بابتهکه ده‌مینیته‌وه و لئی دورن‌ناکه‌ویتته‌وه.

۱۰- لەکاتی هه‌بوونی ئارگيومینتی پېویست هه‌لۆیست وهرده‌گرئ یاخود واز له هه‌لۆیستیک ده‌هینی.

دووم: کارامه‌یی نوسینی راپۆرت :

۱- کارامه‌یه‌کانی نوسینی راپۆرتی ئەکادیمی :

۱- چۆنیه‌تی به‌کاره‌ینانی سه‌رچاوه‌کان و شیوازی ئاماژهدان به سه‌رچاوه‌کان و نوسینی سه‌رچاوه‌کان له په‌راویز و دوورکه‌وتنه‌وه له وهرگرتن و بردنی بیروکه و ئاماژهدان به سه‌رچاوه، هه‌روه‌ها چۆنیه‌تی پوختکردنی و وهرگرتنی زانیاری له سه‌رچاوه‌وه ئاماژهدان پێی.

۲- تۆمارکردنی تێبینیه‌کان

۳- کارگیری کات و ریکخستنی کات

۴- په‌یکه‌ر به‌ندی راپۆرتی ئەکادیمی

- په‌یکه‌ر به‌ندی راپۆرتی ئەکادیمی به‌م شیوه‌یه:

۱- ناو‌نیشان و ئاماده‌کار

۲- پێشه‌کی

۳- ئامانج و مه‌به‌ستی راپۆرت

۴- که‌ر هه‌سته‌به‌کاره‌اتوه‌کانی کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری

۵- ناوه‌روک و شروقه‌ی زانیاریه‌کانی راپۆرته‌که

۶- پوخته‌یان ئه‌نجامه‌کان

۷- سه‌رچاوه‌کان

سێیه‌م: ته‌ندروستی و سه‌لامه‌تی

چوارهم: کارگیری کات

پنجهم: سيمينار و په‌لینگ و سپيکينگ

شەشەم: پۆستەر

حهوتەم: پيشەکی بۆ گفتوگۆی ئەکادیمی:

دوای ئەوهی له جۆرەکانی بابەتی گفتوگۆی ئەکادیمی و هەردوو لایەنی لاگیرو دژ شارەزابووين و ناسیمان، پيوسته جۆرەکانی ئاخوتن قسهکردن له گفتوگۆی ئەکادیمی بناسين و شارەزای ریکخستنی ئاخوتنەکان بين، چونکه ریکخستنی ئاخوتنەکان له گفتوگۆی ئەکادیمی ئاسان نابێ ئەگەر شارەزاییمان لهوانەى سەر هوه نهی.

مەبەست له ریکخستنی ئاخوتنەکانیش ریکخستنی بیرو را جیاوازه‌کانه که پالپشتی ن به به‌لگه‌ی باوه‌ر پیکراو له‌سەر بابەته‌که‌دا.

--ئاخوتنەکان له گفتوگۆی ئەکادیمی دوو جۆرن:

1- ئاخوتن (قسه) بنیاتنەرەکان Constructive speeches

2- ئاخوتنە تانه لیدەرەکان Rebuttal speeches

یه‌که‌م: ئاخوتن قسه بنیاتنەرەکان

ئهم جۆره ئاخوتنه ده‌که‌ونه ده‌ستپێکی گفتوگۆی ئەکادیمی و به‌شێوه‌یه‌کی گشتی دوو جۆرن (ئاخوتن ئهرینه بنیاتنەرەکان، ئاخوتن ه نهرینه بنیاتنەرەکان) گفتوگۆی ئەکادیمی به ئاخوتنی ئهرینه بنیاتنەر ده‌ستپێده‌کا و به‌دوای ئه‌ویش نهرینه دیت، که‌له‌لایهن ئاخوهری یه‌که‌می تیمی له‌گه‌ڵ ئاراسته‌ی جه‌ماهر یان دادوهر هوه ده‌کری.

سەر هتا ئاخوهر که به سلاوکردن ده‌ستپێده‌کا و پيشه‌کيه‌ک له‌باره‌ی ناو نيشانی بابەته‌که‌ باسه‌کات و پالپشتی خۆی بۆ بابەته‌که‌ ده‌رده‌بری و هۆکاره سەر مه‌کيه‌کان به‌خاڵ ديارى ده‌کا.

دواتر روونکردنهوه ددها لهسهر ههريهك له خالهكان به پشت بهستن به بهلگه و گهړانهوه بو سهرچاوهي زانياربیهكان ،له كوټاييدا قسهكهی له كورتهیهك دا كوټهكاتهوه و سوپاسی ئامادهبووان دهكا بو گوښگرتن لئی.

دواي كوټايیي هاتنی ئهم قسهکردن ه راستهوخو یهكهم ئاخاوتنی نهړینی بنیاتنهر له لایهن قسهكهری یهكهمی تیمی دژ بهئاراسته ی جهماوه ر یان دادوه دهكری كه بهتواوهتی له قسهکردنهكهی پیش خو ی دهچی لهرووی پیکهاتنهوه، بهلام تهواو جیاوازه لهرووی تیروانینه وه به نهړینی بو بابهتهكه.

ئهمهش بهم شیویه دهبی قسهكهری لایهنی دژ دای سلاوکردن و پیشكهشکردنی پیشهكیهك لهسهر بابهتی گفتوگو و دژایهتی خو ی بو بابهتهكه دهردهبری و هوکاره سهرهكیهكان بهخال دیاری دهكا به بهلگه و ئارگیومینت بیرو بوچونی لایهنی بهرانبه ر هت دهكاتهوه.

دوهم: ئاخاوتن تانه لیده رهكان (رهتكر او هكان)

لهم جوړه ئاخاوتنهدا قسهكهر كان پیداگری دهكهن لهسهر راوبوچونهكانیان و دووپاتکردنهوهی راستی ئارگیومینتهكانیان و رهتکردنهوهی رای بهرانبه.

تانه له ئارگیومینتهكانی یهكتری ددهن بهمهبهستی سهرنجر اکیشانی جهماوه تاوهكو سهركهوتنی گفتوگوکه بو تیمیهكهیان دهسته بهر بکهن.